

Centesimus trigesimus quintus CCCXX

me p̄ncipes extiterūt & nō cognoui. i. nō approbavi. de bo
nis vō prelatis q̄ canonice intrat dē in psal. **P**rae manū
tuarū sunt celi. i. celestes plati. **T**ertiu est taciturnitas ma
la qd̄ nota ē cū dī (os habet & nō loquen̄) tacēt autē bmoi
plati. ppter quatuor. **P**rimū est mala vita. **E**ccl. xv. **M**ō
est speciosa laus in ore peccator. **G**reg. Justo dei iudicio
sit vt nō habeat lingua q̄ nō habet vita. **S**econdū est cupi
piditas seu receptio munera. **D**eu. xvi. Non accipies glo
mā nec munera: qz munera excecat oculos iudicū & mu
tā vba iustorū **E**ccl. xx. **E**nvenia & dona excecat oculos iu
dicū & mutant verba iustorū **E**ccl. xx. quasi mutus in ore
auertit correctiones eorū. **L**ertiū est timidus. **E**sa. x. Si
cū colligunt oua q̄ derelicta sunt sic vniuersam terrā ego
cōgregau & nō fuit q̄ moueret pedē & garris. i. qui aude
ret loqui: ideo dī **E**ccl. vii. Noli querere fieri iudex nisi va
leas virtute ini. irru. ne forte exti. fa. potentis & ponas scā
dalum in agilitate tua. **H**elya dicit **E**ccl. xviii. in die
bus suis nō optimuit principē & potentia nemo vicit illum
sic & **J**obā. libere arguebat herodē dī. **M**ō licet tibi habe
re vxorē fratrū tui. **M**arci. vi. **Q**uartū est ignorātia **E**sa.
lv. Speculatorēs tui ceci omēs nescierūt vniuersi canes
muti non va. la. ignorāntia vō nō solū lingua. impedit: im
mo & manū & ignoz̄ nec loqui recte: nec opari bene sci
at. ideo dicit **J**ac. j. O pastor & ydolū & infra brachū de
xtū cius ariditate siccabit: & oculus eius obtenebrescens
obscurabit. **Q**uartū qd̄ reprehensibile est in platis est defe
ctus sc̄tie qd̄ nota ē cū dī (oculos bñ & nō videbūt)
Osee. iii. qz tu repulisti sciam repel. a te & ego ne sacer. fū
mi. **Q**uintū est inobedientia qd̄ nota ē cū dī (aures habet
& nō audiet) **H**iere. vii. Non audierūt nec inclinauerunt
aures suas **E**sa. xliv. **S**urdi audite & ceci intuemini ad vi
dendū: & ostendit q̄ sunt ceci & surdi subdens quis cec⁹ ni
si seruus meus: & quis surdus nisi ad quē nun. m. misi. et
infra qui vides multa nonne custodies & qui apertas ha
bes aures nōne audies. **S**extū reprehensibile est quia nō lo
quunt̄ huiusmodi plati de spūlibus: sed semp de tempo
rabilibus vel carnalib⁹ qd̄ nota ē ibi (neq̄ em est spūs in
ore ip̄oz) i. verba spūlia. **J**ob. iii. qui de ter. est de terra
loquit̄ **E**sa. xxit. de terra loqueris & de humo audieſ elo
tuū. & erit quasi phitonis de terra vor tua & de humo elo
tuū. musitabit **H**iere. x. **M**ō est spiritus in eis yana sunt &
opus risu dignū sequit̄ (similes fiant illis) in culpa et i pe
na (qui faciit ea) i. q̄ tales eligunt platos **G**ap. xiiii. Per
manus qd̄ sit ydolū maledictū est ip̄m & qui fecit illud ille
quidē quis opatus est. illud autē cum esset fragile deus co
gnominatus est (et qui cōfidunt in eis) **E**sa. xliv. Confund
ant̄ confusione qui cōfidūt in sculptibili qui dicunt con
flatili vos dī nostri. **O**see. ix. Facti sunt abominaſiles si
cut ea que dilexerūt **G**ap. xvi. Digni sunt morte qui spem
habet in talibus & qui faciūt eos & q̄ colūt. dī. **C**confundā
tur omēs qui ado. scul. & qui glo. in sy. suis sequit̄.

19 **C**ōmūs israel benedicte domino: do mūs aaron benedicte domino.

Tertia pars vbi post ydolorum destructionē monet ad
laudem dei. **P**rimo clericos ibi (domus israel tē). **S**econ
do prelatos ibi (domus aaron) **T**ertio claustrales ibi (do
mus leui) **Q**uarto laicos ibi (qui timet dominū tē). **D**icit
ergo (domus israel) id est vos clerici qui deum videtis in
creaturis **R**om. ii. Item in scripturis **J**obā. v. Item in si
de. i. **T**horint. xiiii. **I**demus nūc per speculū tē. **I**tem
cōtemplatione. tē. **G**ustate & vide. qm̄ suavis est dī (be
nedicte dei) vita & lingua. supra **B**enedicā dominū in vi
ta mea. **D**ān. iii. **E**vidēt israel dominū in oībus opibus
suis date nomi eius magnificētā (domus aaron). id est
vos prelati mōtes fortitudinis vel montani. i. fortēs & alti
(benedicte domī) lingua & vita quia benedicō lingue
non sufficit nisi assit & benedicō vite. **E**ccl. xxxviii. **V**enus
edificans & vnuſ deſtruens quid prodest illis nisi labor
vnuſ orans & vnuſ maledicens: cuius vocem eraudiet
dominus. **D**aniel. iii. **B**enedicte sacerdotes domini do
mūs.

Cōmūs leui benedicte domino: qui ti
metis dominū benedicte domino.

Cōmūs leui). i. vos claustrales cōſilia preceptis addē
tes (benedicte dī) laudabiliter cōuersando. ii. **D**aarāl.
xv. **C**onſtitut̄ dauid coram archa de leui qui ministrā
rē & recordareſ opera eius & glorificarē atq̄ laudarē
domūn̄ dei israel. i. **P**aralyp. xv. **A**liciū est vt a quo cun
q̄ porer̄ archa domini nisi a leuit̄ **E**zech. xl. **I**sti sunt fi
lii fadoch qui accedunt de filiis leui ad dominū vt mini
ſtrene ibi (q̄ timetis dominū) filiali timore (benedicte do
mino) vita magis q̄ lingua **E**ccl. ii. q̄ timetis dīm credi
te illi **H**iere. iiiij. **B**enedicēt cū gentes ip̄m̄q̄ laudabūt. ad
hoc autē q̄ aliquis digne laudet dī duo exigunt̄ precipue
ſez humilias: vñ **D**ān. iiij. **B**enedicēt sancti & humiles
corde dī. **I**tez puritas **E**ccl. xv. **M**ō est speciosa laus in
ore peccatoris. **I**tem duo p̄cipue excitāt ad laudandū de
um. s. aqueritas: vnde **D**ān. iiij. **T**res pueri laudauerunt
in camino ignis **I**tē bona societas: vñ & petrus inter apo
stolos laudauit eū. tu es inquit xps filius dei viui. **M**at.
xv. & saul inter p̄phetas prop̄betauit. i. **R**eg. x. econtrario
retrab̄t a laude p̄spēritas **H**iere. v. **S**aturaui eos & me
c̄dati sunt tē. **I**tem mala societas: vnde petrus inter gar
tiones iesum negauit in domo principis **M**atb. xvi.

Cōmūs benedictus dominus ex syon: qui ha
bitat in hierusalem.

Cōmūs benedictus p̄beta inter gradus ecclie inuitauit ad
laudandū dei. s. clericos: prelatos: claustrales & laycos: &
quia perfecti magistri est facere q̄ alios facere docet: ideo
nunc t̄ ipse facit quod monuit dices (benedictus). i. om
ni laude dignus est (dīs) a quo om̄ia bona proueniūt (ex
syon) veniens. i. ex iudeis natus. **J**ob. iiiij. **S**alus ex iudeis
est (q̄ habitat) i. habitatuit (in hierusalem) ad l̄ramybi mul
ta fecit **B**aruc. iiij. In terris vīsus est & cū homībus con
uersatus. **M**ich. iiij. Et tu turris gregis nebulosa filie sy
on v̄sq̄ ad te veniet & veniet potestas prima regū filie bie
rusalem vel iuxta nominū interpretationes. syon c̄m̄ interp̄
tatur speculū vel speculatio & significat eccliam militan
tē q̄ nunc videt dī per speculū & in enigmate: vt dicit. s.
Qboz. xiiij. Et a longe speculaſ patriā vt dicit **H**eb. xi. bie
rusalem vō interpretat̄ visio pacis & significat eccliam
triumphantē vbi manifeste videſ dī que visio facit pa
cē omnīmodā in vidente qz deuī videre est beatitudo ho
minū & angelōn. **J**ob. xvij. **H**ec est vita eterna vt cogno
scant te solū verū dī & quē mi. iesum xpm̄ dicit ergo (be
nedictus). i. om̄i laude prosequēdūs (domīnū) trinitas
(deus ex syon). i. ab ecclia militante que modo laudat q̄
nō videt sed videre sperat (q̄ habitat in bierusalem). i. in ec
clia triūphante vbi nullus inquierat. **T**ob. xiiij. Relin
quent gentes ydola sua & venient in hierusalem & inhabita
būt eam & gaudebūt in ea omēs reges terre. i. q̄ bene sere
verunt in terra adorantes regē israel codē. xij. **A**nia mea
benedic dī qm̄ liberabit bierusalem. a cūctis tribulationi
bus eius dīs deus nōster beatus ero si fuerint reliquie se
minis mei ad videndā claritatem bierusalem.

P. 135.

Cōfitemini domīo qm̄ bonus: quo
niā in seculum misericordia eius.

Ciste p̄. totus est de laudibus dei vbi multa laudabilia
dicunt̄: sed maxime hic dei misericordia cōmendaſ: vnde
cū diversa sint initia versuſ ſini vñus est om̄iū quia q̄c
quid hic dicit ad misericordiā dei referēt per quē ſubſtituit
om̄ia opera eius que hic recitat̄. quāta autē ſit virtus hī
ius psal. ostendit̄. ii. **P**aralyp. v. vbi legit̄ **C**um filiū israel
laudantes dominū decantassent **C**onfitemini dīo quoni
am bonus tē. statim impleuit gloria templū dei in q̄ ostē
ditur q̄ p̄ſens ſit dei gratia pure cātantibus psalmū iſtū.
Litulus autē huius p̄. c̄ſt (alleluia) qd̄ interpretat̄ laudate
inuicibilē. **I**ntentio monet oēs ad laudē dei. **N**odus tri
partitus est p̄. **P**rimo magnificentia dei & totius orbis
cōtritionē exponit. **S**ecundo dicit q̄ dīs fecit in egypto &

aliquā ambulāt: vel nauigāt. Itē q̄ celos intelligit p̄p̄ba ce
lestē machinam que est supra firmamentū p̄ terram in
tellegit quatuor clementa t̄ omnia q̄ ex his facta sunt. per
luminaria intelligit media t̄ est sensus (q̄ fecit celos). i. ce
lestē machinā vel spiritualem creaturā (in intellectu suo)
id est in sapientia sua non edoc̄ ab alio nec secut̄ exemplum
alteri (q̄ firmavit). i. firmiter fecit (terra sup̄ aq̄s)
id est iuxta aquas repete (in intellectu suo). i. in sapientia
sua nō instruc̄ ab alio sicut supra (q̄ fecit) silt̄ (in intellectu
suo). i. in sapientia sua (luminaria magna). i. solēt̄
lunam. **Bēn.** j. Et fecit (in intellectu suo). i. in sapientia (so-
lem in p̄tātem diei). i. vt potestas ci in die esset t̄ appare-
ret calefaciendo t̄ illuminando (lunā t̄ stellas) fecit supra
in intellectu. i. in sapientia sua (in p̄tātem noctis). i. vt po-
testas eā in nocte esset t̄ apparet. **Mystice** (cōfitemini
dño). i. laudate dñm. i. laudabilē p̄dicatē dupli ex cā sc̄z
(q̄m bon̄ est) bona sua. f. bona nature: bona fortunē: bo-
na gratie: cōferendo t̄ bona glorie: p̄mittendo cōfidentib̄
ei (q̄m in eternū misericordia eius) p̄c̄t̄ dūmītēdo t̄ a pena re-
leuando supra meriti remunerando citra meritū punien-
do: bas duas causas ponit p̄p̄ba vt in eis studeam̄ imi-
tar̄ dñi. f. in bonitate n̄rā coicando t̄ in misericordia iniu-
rias dūmītēdo miseris subueniendo. **Math.** v. Diligite
inimicos ve. benefacite bis q̄ oderunt vos orate p̄ p̄se. et
ca. vos vt sitis filii patris ve. q̄ in ce. est. q̄ solem suū fa. ori
ti sup̄ bo. t̄ ma. t̄ pluit sup̄ iustos t̄ iniustos. **Luc.** vi. Da-
te mutuū nibil inde sperantes t̄ eritis filii altissimi: t̄ infra
estote misericordes sicut t̄ pater ve. miseri. est (cōfitemini
deo) creatori formatori glorificatori (deo). i. angelorum
Plato: dñ deoꝝ quoꝝ t̄c. (cōfitemini dño) factori t̄ remu-
neratori (dño v.). i. aploꝝ t̄ platorum q̄ debent peccatori-
bus dominari. **Bēn.** j. Crescite t̄ multiplicam̄ t̄ re. t̄er. t̄
sūjicit̄ eam. t̄ do. p̄l. maris t̄ vo. ce. t̄ vniuersis animanti-
bus q̄ mo. sup̄ terram: bonis aūt̄ nō debent dñari: s̄ magi-
subūci vt dicit **Aug.** j. p̄e. v. Neq; vt dñantes in clero: sed
forma gregis facili (q̄ facit mirabilia ma. sol̄) q̄ mortem
moriens sup̄auit: t̄ vita resurgens rega. t̄ p̄ hoc fidelibus
spec̄ vite eterne t̄ audaciā parit t̄ exēplū nō timēdi mor-
tem tribuit. **Joh.** xiiij. Exemplū dedi vo. vt quēad. ego feci
ita vos fa. **Iud.** viij. dixit gedeon. i. xps sochis suis q̄d me
facere videritis faciat̄ habens in dextera tubā. i. p̄dicati-
onem p̄ eternis t̄ in sinistra lagunculā. i. corp̄ aduersitat̄
expositū iu quo erat lux diuinatatis que apparuit in fracti-
one laguncule. i. in passione q̄r tunc monumenta apta sūt:
t̄ petre sc̄isse: t̄ sol obscurat̄. s̄l̄ secerunt sochis eius. i. apli-
t̄ martyres q̄ tradiderunt corpora sua p̄pter decum ad sup-
plicia. **Esa.** xlj. Tocular calcaui solus t̄ de gentibus non
est vir meciū (q̄ fecit celos). i. viros sanctos qui dicunt̄ ce-
li. primo q̄ casi helyos. f. **Coi.** iii. **L**emplū dei sc̄t̄ ē q̄d
estis vos. Secundo q̄ celant nobis secreta dei. **Mat.** xiiij.
Globis datuz est nosſe mysteriū regni. **Lob.** xii. Sacramē-
tum regis abscondere bonum est. **Tercio** q̄r babent̄ cela-
turam xp̄i. **Gal.** vij. Stigmata Iesu in corpore meo porto.
Quarto q̄r ornati diversis syderibus. i. virtutibus. **Bene.**
xiiij. Numerā stellas si potes sic erit semen tuum. Quinto
quia alti per conuersationem. **Pbil.** ii. **C**onversatio nostra
in ce. est. Sexto q̄r cōcaui p̄ humilitatem: infra. in bumili-
tate nostra memor fuit nostri. Septimo q̄r clari p̄ cōtinē-
tiā: p̄ doctrinā: p̄ bonam famā. **Pbil.** ii. Satis sinceres si
ne querela: simplices filii dei sine reprehēsione in medio na-
tionis pauze t̄ puerse: inter quos lucetis sicut luminaria
in mundo. **Math.** v. Sic luceat lux yestra vt yi. o. ve. bo.
Item in eodē. vos estis lux mundi. **Dan.** xii. Qui docti fu-
erint fulgebunt q̄sī solēdoꝝ firmamenti t̄ q̄ ad iusticiam
erudierint multos q̄sī stel. imp̄e. eter. de his celis dicuntur.
celi celorū laudate deum. Item celi enar. gl̄iam dei. hos se-
cit deus (in intellectu). i. intellectuales nō carnales. intel-
lectus em̄ separat̄ est a carne: q̄ non vt̄ ea vt̄ instrumen-
to sicut sensus. supra. q̄ facit angelos suos spiritus. **Ecclesi-**
st̄. xlj. surrexit iacobus p̄p̄ba in dieb̄ dāuid t̄ quasi adeps
separatus est a carne. vt̄ (in intellectu) id est vt̄ intellige-
rent. **Luce.** xiiij. Aperuit illis sensum vt̄ intelligerent scri-

pturas. **Prouer.** xiiij. **A**cceptus est regi minister intelligēs
Esa. xlj. Ego sum deus faciens oia extendens celos tot̄
(q̄ firmavit terrā). i. firmiter stabiluit eccliam (sug aq̄s)
diuersarum gentiū. **Apoc.** xvij. Que multe populi multi.
Item (super aquas) doctrinarum. **Prouer.** v. Deriuēt
fontes tui foras t̄ in plaxis aquas. t̄ diuide. Item (super
aquas) carnaliū cōcupiscentiarū vel temporalium diuicia-
rum vt̄ eas suppeditet t̄ conculcat **Job.** xij. Si continue-
rit aquas omnia siccabunt̄ t̄ si emiserit eas subuertet ter-
ram. i. eccliam vel fidēlē animā. Item (sup̄ aquas) tri-
bulationum vt̄ nō timeat eas. **Bēn.** vij. Multiplicate sunt
aque t̄ elenauerūt arcbam in subli. a. ter. vel (sup̄ aquas)
baptismi: id est sup̄ fidēlē q̄ dāt in baptismo que est fun-
damentū sup̄ q̄d ecclia est fundata: supra. domini ē ter.
t̄ pleni. eius or. terre t̄ vniuer. q̄ habi. in eo. q̄ ipse sup̄ ma-
ria funda. t̄c. j. **Cox.** iii. vt̄ sapiens arcbitec̄fundamentū
posui. s. fidēlē xp̄i. dicit̄ autem ecclia terra. primo p̄p̄ sta-
bilitatem. **Ecclesi.** j. Generatio preter generatio aduenit:
terra autem in eternū stat. p̄. Qui fundauit terram super
stabilitatem non incli. in se. se. Secundo p̄pter fertilitate:
Esa. iiiij. Erit fructus terre sublimis t̄ quanto plus teritur
tanto plus fertilis efficit. **Exo.** j. Filii israel quanto pl̄ op̄
primebant̄ tanto magis crescebant t̄ multiplicabant̄: q̄d
mīrum. aurum em̄ in fornace purius efficit. t̄ arcta. Nō
aquarum multitudine sublimius eleuat̄. Tercio p̄pter fer-
tilitatem. **Hiere.** j. Dedi te hodie in ciuitatem munitam ēt
in colum. fer. t̄ murū encum. Quarto p̄pter ariditatē. **He-**
nev. j. vocouit aridā terram. i. omni humore malo carentē
sup̄. t̄ aridam formauerūt ma. ei. Quinto p̄pter inscr. o-
ritatem omnibus em̄ elementis inferiorē est: sic ecclia semp̄
in maioribus suis locum inferiorem eligit. **Ecclesi.** iiiij. Quā-
to magnus es humilia te in omnibus. Sexto q̄r mari vni-
diḡ circundat̄. vñ **Job.** xvij. in persona ecclie. in amaritudi-
nibus mo. oculi. m. t̄ **Mat.** xiiij. nauicula petri fluctib̄ agi-
tat̄ tota nocte sed non submergit̄. Septimo q̄r terra om̄s
cadentes suscipit̄ vnde decunq; cadant: sic ecclia nulli clau-
dit gremium. **Esa.** lx. dicit̄ ad ierim portē tue aperient̄ iu-
giter die t̄ nocte t̄ non claudent̄ vnde t̄ sponsus ecclie vi-
cit **Mat.** xj. Cenite ad me om̄s q̄ labo. t̄ one. estis t̄c. se-
quic̄ (q̄ fecit lu. ma.) apostolos martyres: platos: docto-
res: p̄dicatores q̄ vita t̄ doctrina totum mundū illuminat̄
cum boni sunt: sed multi patiunt̄ eclypsim. **Mat.** v. **G**os
estis lux mundi. **Ecclesi.** xlj. Mundum illuminans in excel-
sis dominus. **Pbil.** ii. inter quos lucetis sicut luminaria i
mundo. **S**olū vīte cōtinentes (solem in po. diei fecit). sc̄s
sol fons est totius calorū t̄ totius splendoris. t̄ dicit̄ sol
quasi solus lucens q̄ ipso lucente alia luminaria non ap-
parent: vel p̄ hoc signat xp̄m q̄ est fons t̄ origo omnis bo-
ni t̄ solus per se lucet **Mar.** x. **N**emo bonus nisi solus de-
us h̄ factus est (in p̄tātem diei) q̄ ipse solus diem gratie
sive iusticie facit in bonis quos iustificat t̄ illuminat t̄ fe-
cit (lunam t̄ stel. in p̄te. no.). p̄ lunam intellige **Mariam**
que post solem plus habet luminis. **Ecclesi.** xlj. a luna sig-
num diei festi. luminare q̄d minuit̄ in cōsummatiōe: p̄ stel-
las intelligo angelos. **Ecclesi.** xlj. Sp̄es celi gloria stellarū:
hanc t̄ hos fecit dominus (in p̄tātem). i. vt̄ p̄ eos ignorā-
tia mundi illuminari possit. vel vt̄ sup̄ peccatores babe-
rent potestatem vel vt̄ peccatores per eos haberent posse
aliquid bonum faciēndi. vel ad dominum reuertendi: de
isto sole dicit̄ **Amos.** viij. Occidit sol in meridie: ad l̄am
circa sextam horam occubuit dominus in cruce. **Apoc.** vij
Factus est sol iugis sicut saccus cilicinus. de luna dicitur
ibidem. f. **Apo.** vj. t̄ luna tota facta est sanguis p̄ dolore
filii sui quem vidit in cruce mori. vnde **Symeon** p̄phetan-
do dixit ci. **Luc.** j. Et tuam ipsius anima p̄trans. gladi. de
stellis dicit̄ **Apoc.** xij. q̄ cauda sua draco traxit de celo ter-
ram p̄tem stellarum. i. magnaz p̄tem angelorum. De his
tribus simul dicit̄ **Hiere.** xxxij. Dat solem in lumine noctis. Diuersitas er-
go luminarium in celo est diuersitas sanctorum in eccl-
esia. **Eph.** iiiij. ipse dedit quosdam quidem apostolos: quos
dam autem p̄p̄etas: alios dō euangelistas. alios autem

Ecclesia dī: t̄c.
p̄p̄. septem

Sol xp̄s fa-
ce i p̄tātem di-
ei: luna t̄ stel-
le: i maria et
ageli facti se
i p̄tātem noctis

Psalmus

Diversitas pastores et doctores ad consummationem sanctorum. Eius auctoritate per luminaria significant virtutes et dona que illam animam et decorant: per solem intelligit donum sapientie et virtus caritatis quod sicut sol inter luminaria permanet. Item habet sic inter dona sapientia et inter virtutes caritatis. hoc sit in potestate dei quod per hec duo sit anima dies id est clara in cognitione et ferenda in amorem celestium: per lunam intelligit donum scientie et per stellas alia dona et virtutes que ad inuicem differunt in claritate sicut stelle ut dicitur Corin. xv. Hec facta sunt in potestate noctis: quia per hec doceat regnuzvit temporalis et hoc est quod ait apostolus. I Corin. xii. Alij dicit per spiritum sermo sapientie alijs ac sermo scientie cum eundem spiritum: alteri fides in eodem spiritu. alijs gratia sanitatum in uno spiritu: alijs opatio et uitium: alijs prophetia: alijs discretio spirituum: alijs gratia linguarum: alijs interpretatione sermonum. hec autem operatur unus atque spiritus dividens singulis prout vult.

Qui percussit egyptum cum primogenitis eorum: quoniam

(Qui percussit) Secunda quod ubi dicit que fecit dominus egyptum et iudeis: in precedenti autem parte ostensum est quod fecit dominus per se: in hac ponitur quod fecit per angelos vel per homines: et utramque faciunt ad ostensionem magnificencie dei: consitemus igitur illi (qui percussit egyptum cum primogenitis eorum). i.egyptiorum: ad suppositum enim sic relatio. Exo. vii.

Qui eduxit israel de medio eorum quoniam

(Et eduxit israel de medio eorum.)

In manu potenti et brachio excelso quoniam

(In manu potenti et brachio excelso.) i.e. in ostensione potentie sue in fortis percussione egyptiorum.

Qui diuisit mare rubrum in divisiones: quoniam

(Qui diuisit mare rubrum) Non aqua sit rubea vel rubra: sed littera eius (in divisiones) duodecim per numero triuum ut quilibet tribus haberet viam suam ad transendum atius et expeditius quam si omnes transirent per eadem viam.

Et eduxit israel per medium eius quoniam

(Et eduxit israel per medium eius) Aquis bininde stantibus ad modum murorum. Exo. xiii.

Et excussum pharaonem et virtutem eius in mari rubro: quoniam

(Et ex pba. et vir. e.) i.e. exercitum eius (in mari rubro) ubi israel libere transiuit.

Qui transduxit populum suum per desertum: quoniam

(Qui transduxit populum suum per desertum) quadriginta annis post transitum maris.

Qui percussit reges magnos quoniam.

(Qui percussit reges magnos) Potentia quam volebant impedire transiit in deorum.

Et occidit reges fortes: quoniam

(Et occidit reges fortes) et ostendit quos.

Seon regem amorreorum quoniam

(Seon regem amorreorum) Num. xxii.

Et regem basan quoniam

(Et regem basan) Num. xx. Mystice (quod percussit egyptum) id est mundum tenebris peccatorum et ignorantie obuolutum et merore misericordie confectum: sed enim significat interpretatione egypti (cum primogenitis eorum) quod sunt luxuria avaricia superbia: que sunt radices omnium peccatorum. Iob. ii.

Omne quod est in mundo est concupiscentia carnis et concupiscentia oculi et superbia vite: superbia percussit dominum regnum respuendo. Iob. xxi. pedes discipulorum lauando. Iob. xii.

Lumilitatem docendo. Mat. xi. Lentari sustentando. Mat. iii. Carnem assumendo: de paupe semina nascendo. Mat. i.

In cruce moriendo. Mat. xvii. Quarum percussit nibus in mundo possidendo. Mat. viii. Gulpes soue-

as habent et volu. cc. vi. filius autem hois non habet ubi caredi.

Iob. xiiij. Cenit princeps mundi cuius et in me non habet quisquam.

Item omnia relinquere contulendo. Mat. xix. Si vis esse perfectum. vade et veni. omnia quae habes et da pauperibus et veni in me. Propter diuitias communando. Lu. vij. Levibus diuitias. Item pauperes commendando. Mat. v. Beati pauperes tibi. Item diuitias spinas vocando. Mat. xiiij. Item nudus in crucem mouendo. Mat. xxiij. Luxuria percussit mundanum custodiendum: quod virgo fuit. Item matrem virginem eligendo. Lu. ce. i. Missus est angelus gabriel tecum. Item virginem laudando. Mat. xix. Suni eunuchi qui se castraverunt propter regnum celorum. Item iohannem a nuptiis reuocando quod quis sine peccato omni possunt fieri. Item ieiunando. Mat. viij. Anna rendimes alias sustinendo: de humero percussione dominus. Exo. vij. Media nocte ingrediar egyptum et morientur primogeniti eius ad latitudinem media nocte natus est dominus in mundo. Esa. xix. ascendet dominus super nubem leuen et ingredietur egyptum et corruent sunelacra eius (et eduxit israel de medio eius) bonos de medio malorum: clericos de consortio laicorum: claustrales de rebus mundi secularium ne eorum moribus imbuerentur. Eccl. xiiij. Quod tangit picem inquinabit ab ea: et quod comedunt superbo induit superbia: sic et comedunt auaritiam induit auaricia et quod comedunt luxurioso induit luxuriam. ps. Cuius electus eritis cum pueris querentibus. i. Reg. xv. dicit Saul cineo abite recedite atque discedite ab amalech ne forte in uoluam te cum eo. Amos. vi. Ego sum qui ascendi vos secundum a terra egypti. Hier. i. Recedite de medio babylonis: principium babylonis sunt primi motus quos sancti alludit ad petram. Ultimum babylonis est pena gehennae a qua nem potest exire semel ingressus. medium babylonis progressio primorum motuum per delectationem: per coensem: per opus: per consuetudinem: et de hoc medio moneretur propter prophetam medium et secundum dominum zacchariam. iij. ter: o o fugute de terra aquilonis. Apoc. viij. Ne ve ve habitantibus in terra: de divisione clericorum a laicos et claustrorum a secularibus dicatur apud Hier. xvi. Audite filii leui non parvum vobis est quod separavit vos deus israel ab omni peccato et unxit sibi ut servaret ei in tabernaculo et starceris coram frequentia populi et ministraret ei videtur quod non sufficiat hoc illis quod clerici laicos mutantur et claustrales moribus secularium se conformant. ps. Communi sunt inter gentes et didicerunt opera eorum. Osee. viij. Deo oratus est israel: nunc factus est in nationibus quod vas in mundum: quod ipsi accesserunt ad assurum in manu potenti et brachio excelso. i.e. in cruce extento. Exod. vij. Eras te de fuitute ac redumam in brachio excelso. Esa. xxix. Auditam faciet dominus gloriam vocis sue et terrorum brachii sui (quod diuisit mare rubrum in divisiones) vel mare rubrum intelligit presens seculum. et dicit glo. quod est plenum amaritudinis. Ecles. v. Vidi cuncta quae sunt sub sole: et ecce universa mara rubrum et vanitas et afflictio spiritus: ps. hoc mare magnum et spaciosum diuisum in diuinis manibus illuc reptilia quoque non est numerus: hoc diuidit diuinis per mundum transire ad celum: et dominus transire uersus et variis modis. quodam enim in coniugio salvans qui facit ad celum in viduitate: quodam in virginitate: quodam in religione electos suos quodam in prelatione: quodam in subiectione. Mat. xxiij. duo erunt in agro unus assumetur alter relinqueretur: due erunt molentes in mola una assueta et altera relinquitur. De Aug. legit in libro confessi. quod conferebat cum sociis suis quod esset optimus modulus uiuendi: sic affectio ut ipse erat ad ambulandum invita bei in qua alius sic alius sic ibat. Item per mare rubrum intelligit baptismum ut dicit glo. Aug. quod diuidit dominus in divisiones: quia quodam baptistatum transirent ad vitam quamdam ad mortem: quod figuratum est in Eze. xlviij. quod medium aquarum ibat ad orientem et medium ad occidentem. Propter mare rubrum intelligit penitentia in qua duo sunt: scilicet amaritudo contritionis et rubor confessionis: satisfactione utrumque participat. Mare rubrum diuidit quoniam ex quibus causis sit erubescendum et ex quibus dolendum attendit. Nam ex utraque parte multe sunt cause: primo debet peccator erubescere quod omnis creatura ordinem et locum suum seruat et seruitum suum sine intermissione reddit deo. ipse autem non sic. unde inferior est peccator: omni creatura: qui facit

Qualiter dicitur
ducitur taliter
cos et deni
cor et clau-
strales domini
dio egypti et
babylonis

M
Spuria quod
psalmus secundum
ne. Ecles. v. Vidi cuncta quae sunt sub sole: et ecce universa
mare rubrum et vanitas et afflictio spiritus: ps. hoc mare magnum et spaciosum
diuisum in diuinis manibus illuc reptilia quoque non est numerus: hoc diuidit
diuinis per mundum transire ad celum: et dominus transire
uersus et variis modis. quodam enim in coniugio salvans qui facit ad celum
in viduitate: quodam in virginitate: quodam in religione electos suos
quodam in prelatione: quodam in subiectione. Mat. xxiij. duo

erunt in agro unus assumetur alter relinqueretur: due erunt molentes in mola una assueta et altera relinquitur. De Aug. legit in libro
confessi. quod conferebat cum sociis suis quod esset optimus modulus
modulus uiuendi: sic affectio ut ipse erat ad ambulandum invita
bei in qua alius sic alius sic ibat. Item per mare rubrum intelligit
baptismum ut dicit glo. Aug. quod diuidit dominus in divisiones:
quia quodam baptistatum transirent ad vitam quamdam ad mortem:
quod figuratum est in Eze. xlviij. quod medium aquarum ibat ad
orientem et medium ad occidentem. Propter mare rubrum intelligit
penitentia in qua duo sunt: scilicet amaritudo contritionis et rubor
confessionis: satisfactione utrumque participat. Mare rubrum diuidit
quoniam ex quibus causis sit erubescendum et ex quibus dolendum
attendit. Nam ex utraque parte multe sunt cause: primo debet
peccator erubescere quod omnis creatura ordinem et locum suum seruat
et seruitum suum sine intermissione reddit deo. ipse autem non
sic. unde inferior est peccator: omni creatura: qui facit

M
Qualiter
psalmus
maris
signatur
in diuinis
in vi-
sionibus
que facit

cause erube. scđi de pco & sex cōdolē. di de eo.
 Fuit su p otinuentem creaturam. qz homo est dignissima crea-
 turū. **J**o in erobescerā ipi d: Prouer. vi. Glade ad for-
 micam o piger & cōsidera vias ei & disce sapiam qz cō nō
 babeat ducem nec pceptorem nec pincipem parat estate ci-
 bum sibi & cōgregat in messe qd comediat. magna cōfusio
 formica facta est magistra hominis qz habet ducem rōne
 qz dirigit: & pceptorem legem que pcpit & pincipem xp̄m qz
 retribuit. **J**ob. xii. Interroga iumenta & docebunt te & vo-
 latilia celi & in dicabunt tibi. loquerere terre & rudebit tibi et
 narrabunt pisces maris. **J**ob. ix. Qui pcpit soli & nō orē
 & stellas claudit sub signaculo. Item eodem. xxviii. Quis
 cōclusit hostijs mare & circundedi illud terminus & posui
 vectes & ostia & dixi bucusqz venies & hic cōfringes tumē-
 tes fluctus. t. Item breuiter de omnibus d: **J**ob. c. Posui
 si terminos eius qz preteriri non poterūt: s misero homi-
 ni posuit de terminos pceptorum & cōsilioꝝ quos pessime p-
 teriuit & pterire non cessat: vñ **E**sa. xxvi. Transgressi sunt
 leges meas mutauerunt ius diss. paucrum sedus. Itē de-
 bet erubescere peccator: quia frequenter offendit: a quo tot
 bona quotidie recipit qd nulla alia creatura facit p̄f dia-
 bolum. vnde cōquerit p **M**ich. vi. Populus meus quid
 feci tibi aut quid molestus fui tibi. respōde mibi quia edu-
 xi te de terra egypti & de seruitute liberaui te. q. d. mīta bo-
 na feci tibi & econtrario reddis mibi mala. Secundo quia
 illud sit in ipso qd nullus pater familiæ pmitteret fieri in
 domo sua. s. qz ancilla imperat domine sue & seruus domi-
 no suo & melius & amplius honorat ancilla qz dominā: &
 seruus qz dominus. vñ **P**rouer. xxx. Per tria mouet ter-
 ra & quartum est qd sustinere non potest: p seruum cū re-
 grauerit: p stultum cum saturatus fuerit pane & qd odiosā
 mulierem cū fuerit assumpta in matrimoniū & p ancillam
 cum fuerit heres dñe sue: p hec quatuor intelligit sensua-
 litas sive caro: p dñam dō intelligē rō que deberet in bo-
 mine dominari. **E**ccl. xix. Mulier si primatū habuit con-
 traria est viro suo. Lercio qz abiecta dignitate sua trans-
 formauit se in bestiam. in leonē p supbiam: in mulū per in-
 uidiam qz inuidet equo: in tigridē p iracundiam: in buba-
 lum p accidiam: in capū p auariciā: in vrsū p gulam: in
 asinū vel in equū p luxuriā. p. homo cum in honore eē
 non intellexit cōparare? est iumentis iusi. & s. f. est illis. **D**a-
 niel. iii. Regnū tuū trānsit a te & ab ho. ehe. te: & cū be. & fe.
 erit habitatio tua senū qz bos cōedes. t. Quarto qz p vi-
 li & modico precio seipsum dat qui tam caro p̄cio est em-
 ptus. s. sanguine xp̄i. **P**rouer. vi. Preciū scorti vir est vni-
 us panis. mulier aut̄ viri p̄ciosam animā rapit. eodē. x. Ar-
 guimentū electum lingua iusti cor: impior̄ p nibilo. p. vē-
 dicisti. i. uendi p̄misisti populu tuum sine precio & nō fuit
 multitudo in cōmutationibus eoꝝ. Quinto qz turpitudi-
 nem quam facit turpe est etiā nominare. **E**ph. v. Que in
 occulto fuit ab ipsis turpe est etiam dicere. **R**oz. i. Tra-
 dūdit illos deus in passiones ignominie. Sexto qz int̄m̄ cō-
 temp̄s dñi qz fecit coram eo qd coram viro rustico face-
 re non auderet. **E**sa. xxix. Ne qz p̄fundī estis corde vt a do-
 mino abscondatis cōsilii quorū sunt in tenebris oga & di-
 cunt qz videt nos & quis nouit nos: quersa est hec vestra
 cogitatio. quasi si lutum cōtra figulum cogiter & dicat op̄
 factori suo nō intelligis. Cause aut̄ ppter quas dolere de-
 bet peccator sunt damna que facit peccatum. Nūmo pecca-
 tor per peccatum amittit deum & thesaurum virtutū. vñ
 volēdū d eo de **Nee**. j. Manum suam misit hostis ad omnia desideria
 bista ius: quia vidit gentes ingressas in sanctuarium eius
 Secundo pene eteme se obligat. vnde. iii. **R**eg. iii. En ve-
 nit creditor. id est dyabolus ut tollat duos filios meos. id
 est corpus & spiritū. **P**rouer. xxii. Dives & pauper obvi-
 auerunt sibi. Item eodem. xxii. pauper & creditor obvia-
 verunt sibi. Lercio amissa non potest p se recuperare cuꝝ
 tamen p se perdidit. p. vadens & non reciens est homo
Tren. j. Dedit me dominus in manu de qua non potero
 surgere. Quarto seruus effici p̄cecati & dyaboli tributari
 us. ii. **P**ef. ii. a quo superatus est eius seruus est. **R**oz. vij
 An nescitis qm cui exhibetis ad obediendū seruū estis ei?
 cui obediisti sive peccati ad mortem sive obedientiis ad

iustiam. **J**ob. viij. Qui facit peccatum seruus est pecca-
 ti. Quantum est dannum tēpis. dum enim est in peccato
 omnia opera sua perdit. quia omnia sunt mortua & prete-
 rita que fecit mortificata. **T**ren. j. Clocavit aduersum me
 tempus ut contereret electos meos. **P**rouer. v. Ne des
 alienis bonorum tuum & annos tuos crudeli. **S**extū dam-
 num est quia se obligat pene eteme quā pmeret. **J**o. vi.
 Stipendia peccati mors nec scit neqz scire potest si ante
 mortem penitebit. vt **Eccles**. ix. dicit. Nec scit finem suum
 qualisqz erit vel quando. nec scit etrum amore vel odio di-
 gnis sit. **J**oclis. y. Quis scit si conuertat & ignoscat deus
 & relinquat post se benedictionem. Iste sunt duodecim di-
 visiones maris quas fecerunt duodecim tribus israel. scz
 sex affectiones ruboris & sex doloris. iudas autē prior in-
 gressus est. vnde & iudas genuit phares. i. confessio diuisi-
 onem per quam itur in terrā pmissionis. vnde sequit (et
 eduxit israel). id est populu xpianum (p medium eius) p
 penitentiam in eccliam de peccato. p. Ego sum dominus
 deus tuus qui eduxi te de terra egypti modo dilata os tu-
 um. i. desiderium qd circa terrena & carnalia fuit & angu-
 stum & impulse illud q solus implere possum. **H**eda ani-
 mam dei capacem nihil minus deo implere potest. p. qui
 replet in bonis desiderium tuum t. **S**ap. x. Transtulit il-
 los deus per mare rubrum & transuerit per aquam nini-
 am. **E**ro. xiiii. Diuisa est aqua & ingressi sunt filii israel per
 medium siccii maris (& percusit pharaonem & virtutē ei)
 in mari rubro). i. dieicet dyabolum & potentiam ei ut dia-
 bolum & peccaea per que potens est dyabolus. **H**ierony.
 dyabolus non est timendum quem sola peccata nostra fa-
 cere potentem: vel dyabolum & socios eius. i. peccatores:
 (in mari rubro). i. in penitentia vel in passione sua vñ in ba-
 ptismo aque. **E**ro. xl. Currit pharaonis & exercitum ei
 proiecit in mare. **S**ap. x. Inimicos illorum demersit i ma-
 re. **J**udith. ix. Lenuit pedes eorum abyssus & aque operis
 erunt eos (qui transducit populum suum). i. pplm xpia-
 num in eum credentem (per desertū) huius seculi ne ibi
 pereat vel amore adberat. **S**ap. x. Deduxit eos in via mi-
 rabili & fuit eis in velamento diei & luce stellarum nocte.
Esa. xljin. Ponam in deserto viā & in nivio flumina: mun-
 dus aut̄ dicit desertū qz deserens deum deserit? est ab eo.
Job. j. In mundo erat & mun. p ipm fa. est & mun. cū nō
 cog. Item in deserto non habitant nisi feri. vñ clamat. ppeta. saluū me fac de
 us qm defecit sanctus **T**ren. j. Quō sedet sola civitas ple-
 na pplo (q pcessit reges magnos) ad lram. septē fuerunt
 gentes in terra illa & quelibet babebat regem suum quos
 pcessit dominus p iudeos & occidit etiā: vñ sequit (& occi-
 dit reges fortes). i. chananeū ethbeum eubeū pberezeum:
 gergesseū ammoreū gebussē: p quos septē reges signifi-
 cant septē peccata capitalia que dñs in euangelio & ver-
 bo & exemplo pcessit & in multis occidit. chananeū interp
 etat possidens vel possessio: & significat auariciā qz vult oia
 possidere sed hunc regem percussit domin⁹ qz nibil in mū
 septēvicia cō-
 dio babere voluit. **M**at. ix. Vulpes so. habeat t. **J**o. xiiij. pitalia.
 Genit pncps mundi bū? & in me non haber quicqz. ethe-
 us interpretat stupidus vel formidans: & significat acci-
 diā qz stupet & formidat aggredi oē bonū: hunc pcessit do-
 minus pnoctans in oratione. **L**uc. xviii. Et circuiens totā
 galyleam docens & p̄dicans in synagogis iudeorū. **M**at.
 iii. Eubeus interpretat lapides colligens & significat gu-
 lam qz tot lapides colligit vnde lapidet quot supfluas po-
 tationes vel commissationes facit. qz bībendo vel come-
 dendo delectationem sentiat: postea sustinet torsiones &
 infirmitates multas: vñ **P**rouer. xxiiij. Ne intuearis vñ
 qm flauescit cum splendoruerit in vitro color eius ingredit
 blande: sed in nouissimo mordebit vt coluber. eodem. xx.
 Suaus est homini panis mendacij & postea implebit os
 eius calculo: hunc percussit domin⁹ in deserto ieiunando
Mat. iii. Et docendo videte ne grauenſ corda vestra cra-
 pulā & ebrietate. **L**uce. xxi. Ferezeus interpretat diuidēs
 seu diuisio & significat inuidiam qz dūvidit inter fratres et
 pmo diuisit inter pmos fratres caym. s. & abel etiam inui-

Psalms

Sicut primā diuisionē i. morte que est diuissio corporis et anime introdūxit in terram. vñ Sap. x. Inuidia dyaboli intravit mors in ordēm terrarū hanc p̄cussit dñs p̄ inimicis moriendo et charitatē p̄dicando q̄ quā tollit inuidia. **G**es̄us interpt̄at colonū eiusens vel habitatorem et significat supbiā q̄ primū colonū celi eiecit. s. luciferū et adā quē domini⁹ ut colonū in paradiſo posuerat inde sumi ter. vñ Esa. lii. In egyptum descendit popul⁹ meus ut colonus esset ibi et affur absq; illa causa calumnia⁹ est eu⁹ bunc p̄cussit domin⁹ q̄n de celo descendit formā serui apiens. P̄dū. ii. et matri et ioseph seipsum subiiciens. Luc. ii. et erat subditus illis. Item suscipiens a seruo baptismum Math. iii. Item pedes discipulorū lauando Job. iii. Itē dicendo discite a me q̄ mi. sum et bumi. corde. Mat. x. et iterū q̄ se humiliat exaltabit Lu. xiiij. breuiter hunc p̄cutit tota vita et doctrina xp̄i: et tñ adhuc nō p̄t mori. Ammō reus interpt̄at amaricans et significat iram q̄ mente amaritudine replet hanc p̄cussit domin⁹ dulciter respondens si male inquit locut⁹ sum testimonij p̄hibe de malo: si autem bene quid me cedis. Job. xviii. Proverb. xv. Sermonibus suscipiat furorem mollis responsio frangit iram. Beatus interpt̄at cōculatio et significat luxuriam que maxime cōculat et vilificat hominē: hanc p̄cussit dñs de virgine nascendo. Item dicendo qui viderit mulierem ad cōcapiscendū eam rām mebat⁹ est eam in corde suo. Mat. vij. Et nō solū ipse p̄cussit hos reges per se etiam immo milites eius p̄cusserunt eosdem. et adhuc p̄cutere non cessat et sic possunt etiam vulnerari. paulus auariciam p̄cussit dicens. nibil intulimus in hunc mundū haud dubius: quia nec quid auferre possum⁹: habentes ergo alimenta et q̄bus tegamur his contēti sum⁹. Lbi. vi. et ibidez. radix omnium malorum est cupiditas tē. Job eandem p̄cussit dices. Nudus egressus sum de vtero matris mee et nudus re. il. lue: et iterū: domin⁹ dedit dominus abstulit. sicut dño pl. ita et fa. est: sit nomen dñi bñ. Job. iii. Salomon etiam per cussit eam. Item dicens. qui amat diuitias fructum nō capiet ex eis. Eccl. v. Item accidiam p̄cussit paulus cum dicit. hora est iam nos de somno surgere Ro. xiiij. Item Ro ma. xv. Non audeo aliquid loqui eorum q̄ p̄ me non efficit p̄ps in obedientiam gentium verbo et factis in virtute signorum et p̄digiorum in virtute sp̄uſanti. Itavt a ierlm p̄ circuitum usq; ad illiricum repleuerim euangelium xp̄i hanc etiā p̄cussit salomon. Proverb. vi. usq; quo piger dormis: et iterū ibidem: vade ad fornicām o piger. Itē. xx. ppter frigus piger arare noluit: mendicabit ergo estate et non dabit ei. Item gulam p̄cussit paulus dicens nō in commissariis. Ro. xiiij. Item salomon p̄cussit eandez dicens. ppter crapulam multi obierunt tē. Eccl. xxvij. Itē inuidiam p̄cussit Iacob. iiij. Nolite detrahere alterutrum fratres. Item luxuriam p̄cussit Paulus. i. Cor. vi. Qui fornicat in corpus suum peccat. Item iram p̄cussit Paulus. Ro. vii. Date locuz ire. Iacob. i. Sit omnis homo vox ad audiendum tardus autem ad lo. et tardus ad iram. Item supbiā p̄cuit Iacob. iiiij. De⁹ supbis resistit tē. Omnes isti reges originem ducunt ex duobus. s. ex corruptione carnis et ex suggestione dyaboli. illud mouet exterius: isto interiorius has duas radices peccatorum oporet excidere qui vult plene peccata vitare et hoc fecit dominus: vnde sequitur (con regem ammōreorum et regem basan) p̄cussit vel occidit dominus. con interpretat germin inutile et significat carnis concupiscentiam que est fons interior omnis mali. vnde Ro. viij. Concupiscentia nef. nisi lex diceret non concupisces. ibi glo. bona est lex que dum concupiscentiam p̄hibet omnia mala p̄hibet. hoc dicit regnare super ammōreos. i. peccatores amaritudine prae conscientie infectos. og interpretat coaceruans: basan confusio. H̄ est dyabolus rex et coaceruator confusio quem dominus percussit repellens per scripturam eius tentationes. Mat. iiiij. sed occidit eum in cruce alligans ibi forte. Esa. xlj. Nunqđ tolle a forti preda tē. sequit.

20

Et dedit terram eoz hereditatem: q̄m
Et dedit terram) Tercia pars in qua ostendit beneficū

data populo xp̄iano ab eodem a quo predicta facta fueſe et ita ostendit unus auctor omnium unus deus noui testis testamenti. et quia litera plana est p̄sequemur ministrū. dicit ergo (et dedit) ex sola gratia nullo merito sufficiente precedente (terram eorum) s. terram viventium q̄ fuit dyaboli et socioz ei⁹ ante casum bereditatem.

Hereditatem israel seruo suo: quoniam
Hereditatē: heredi. if. ser. f.) i. populo xp̄iano seruienta deo qui per israel significat quia ipse solus inter omnes populos deum vidit oculo vere fidei. Esaie. x. Verbum misit dominus in iacob. i. xpm et doctrinam eius ad iudeos et cedit in israel. i. ad utilitatem populi christiani. Quid autem geminat hereditatem: hereditatem indicium est firmatē in possidenda ista hereditate vel forte per hoc innuit duplex pars celestis hereditatis. s. stola corporis et stola anime. vnde Esa. lxj. Propter hoc in terra sua duplicita possit debuit. via autem per quam itur ad celestem hereditates et virtus que facit dignum ista hereditate est humilitas: vnde dicit.

Quoniaz in humilitate nostra memor suit nostri. quoniam

Quoniam in bumi. no.) i. nobis a christo tradita. Math. xj. Discite a me quia misericordia sum et bumi. cor. (memor fuit nostri) Eccli. xx. Est qui ab humilitate sua leuabit caput. q̄. Paralip. xxxi. Humiliatus est ipse et habitantes ierusalē et ideo non venit ira dei super eos in diebus Ezechie. j. pe. v. Humiliamini sub potenti manu dei ut vos exaltet in die visitationis.

Et redemit nos ab inimicis nostris: q̄m:
Et redemit nos) christianos sanguine suo (ab inimicis nostris) vel demonibus vel peccatis. Exo. xv. Dux fuit in misericordia tua populo quem redemisti. Esa. lij. Gloria venundati estis sine argento redimemini: non tamen sine precio. j. Corinth. vij. Empti estis precio magno. j. pe. j. Non corruptibilis auro et argento redempti estis: de vana vestra conuersatione paternae traditionis: sed precioso sanguine quasi agni in contaminati et immaculati christi iesu.

Qui dat escam omni carni: q̄m

Qui dat escam) corporalem et spiritualem (omni carni) id est omni generi hominum. Job. xxvj. Dat escam cunctis mortalibus. eodem. xxviii. Qui preparat corvo escā suaz. Escā spiritualis quā dominus dat suis quadruplex est. Prima est gratia. de qua ps. Omnia a te expectant ut des illis escam in tempore. Secunda est doctrina sua. de qua Mat. xxiij. Quisputas est fidelis seruus et prudens quem constituite dominus super familiam suam: ut det illis cibum in tempore. Heb. iiiij. Lac dedi vobis po. non escam. Tertia est sacra eucaristia. de qua Job. vi. Caro meavere est cibus. Sap. xv. Panem de celo prestitisti eis sine labore. Quarta est gloria. de qua ps. Escam angelorum mandu. homo. ps. Escam dedit timentibus se. de omnib⁹ dicitur in ps. Omnem escam abominata est anima eorum et quia sic fecit dominus laudandus est. Item. p̄beta cōuertens sermonem suum ad omnes christianos qui h̄ beneficia percepereunt et percipiunt quotidie inuitat eos ad laudem dei dicens.

Confitemini deo celi: quoniam

Confitemini peccata: laudes: fidem (deo celi) Tob. xij. Benedicite deum celi: non quia aliud sit deus celi: et aliud deus terre. sed quia in celo magis reluctat potentia: sapientia bonitas dei: vel ut ad celi boni hominum desiderii eleuetur sicut p̄beta de seipso dicit: ad te lenauit oculos meos q̄ habitas in celis. Hiere. xxij. Celum et terram ego inspero. Esa. vi. Celum nibi sedes est et terra sea. pe. me. Itē nomine celi intelligit ceterus iustorum quo ipse est de⁹ p̄ cultus exhibitionem.

Confitemini domino dñiorum: quoniam in eternum misericordia eius.

Confite. do. do.) Ecce ps. iste a laude dei incepit et in lau-

et

et

24

R
De escā qđm p̄lī quā do min⁹ dat suis

et

26

Centesimus trigesimus sextus CCCXXIII

Dei dei finit q: ipse est alpha & o principio & finis d3 laudari. p principio & fine omnis domi q: virtutis ab eo est. Pbi. q. Qui dat velle & perficere p sua bona voluntate: ideo primitie & decime debent ei iure sempiterno.

Psalms CXXXVI

Dicitur super flumina babylonis illic sedimus & fleumus dum recordaremur tui syon.

(Sug flumina) sicut olim due fuerunt ciuitates ad inuicem repugnantes. s. ierlm & babylonia. ita mō due sunt ciuitates una bonoꝝ altera maloꝝ p̄mitte qdem loco sed diuī.

A se merito cōiuncte corpore & separate mente & sic ierusalē bierlm materialis olim ter fuit destruta. primo qdem a nabuc. ter aliter fuit iñ. Reg. xxv. scđ ab antiocho. i. Macb. i. tertio a roma. destruta & a mis. Ita nunc ierlm spūalis tripliū impugnat. s. a carne: munido: dyabolo. vcl a tyraūis: hereticis: fratrib⁹ falsis: quorum omnibus dyabolus rex est: ideo tres psalmi ponuntur in hoc libro qui agunt de triplici destructione ierlī tam materiali q: spūali: s. de materiali ppter spūalem. De destructione facta p romanos agit in illo p̄. et qd de re pūiūtū in finem. De destructione facta p antiochū agit in illo p̄. Deus venerant gentes. De destructione a nabuc. agit dic quā Hieremias alphabeto quadruplici deplorat. vñ de titul⁹ buius p̄. est (p̄ dauid. ppter Hieremiam) & est sensus iste p̄ est dauid. i. editus a dauid. ppter beta compitus. ppter Hieremiam. i. iuxta Hieremiam. i. agens de destructione bierlm quā flevit Hieremias. Materia ergo buius p̄ est destructione ierlī nō materialis sed potius spīritualis. Intentio est monere nō cōformari huic seculo. s. ad fugiam ierlī suspirare. Modus agendi bipitus est p̄. primo ostendit bonos quasi captiuos in hoc mōne fere tum p̄ incolati p̄tis misericordia: tum p̄ dilatioꝝ patrie. secundo contra hostes ad dñm deprecat: ibi (memor esto). ppter beta ergo in psona iustor pro incolatu bui⁹ misericordia & dilectione lamentantur. Dicit (sup flumina babylonis). i. bona sp̄alīa q̄ more fluminū defluunt. i. Job. i. Transi mūndus & cōcūsentia eius (illie sedimus) non eructi p̄ supbiā nec deiecti p̄ desperationē sed humiliati attendentes presentem misericordiam in qua sumus & futuram gloriam a qua distamus: p̄ hoc qd dicit (illie) nota elongatio mentis ab illis: ibi enī demonstrat rem longe positam: & bene per babylonem signat mundū re dī babylōd ve bonū a malo omnino nequeat discerni: vñ frequens bona reputant mala & mala bona: & ve illis qui dicunt malū bonum & bonum malum: ponentes dulce amarū & amarū dulce. Esa. v. in mundo que deberent esse superiora s̄ in inferiora & econuerso: pueri enim sunt archidiaconi: decani prepositi & etiam ep̄i: & prudentes & seniores sunt subditi Eccles. ix. Tidi stultum positiū in dignitate sublimi & diuitem sedere deorsum: & infra. vidi seruos in equis & p̄ncipes ambulantes quasi seruos sup terram. Item anteriora sunt posteriora & econuerso q̄ temporalia spūlibus p̄ ponuntur & econuerso. Dicere. vñ. Facti sunt retrosum & nō ante. Itē dext̄ reputat sinistrū & econuerso: q̄ aduersitas sp̄alis malū dī & p̄spērata bonū cū in ecōtrario sit qd significat Gen. xlviij. in cancellatioꝝ manū iacob. Nā dextrā manū posuit sup minorē & sinistrā sup maiorē. Itē infirmi dicunt fortes & econuerso. i. Reg. ii. Infirmi accincti sunt robore. Esa. xl. q̄ dat lasso dī utē. ppter h̄mō dicit Esa. xl. babylon dilecta mea posita ē mībi in miraculū. Ibi⁹ babylonis flumina sunt quatuor: h̄mū est amor diuinitati: in hoc se balneant auari. Scđm est amor deliciar: in hoc se balneant voluptuosi. in hoc p̄cepit pharao submergi omnes masculos hebreor. Ero. i. Terciū est ambitio dignitatis in quo se balneant ambiciosi. Quartū est amor variarū scientiarū que magis inflant & iniquitant q̄ potent vella. uenit his fluminib⁹ irascit dñs sicut dī Abac. iii. Nuncad fluminib⁹ irat⁹ es dñs: bec flumina transire iubemur. Esa. lvij. Transi flumina denuda turpitudinē tuā. Sopbo. iij.

Ultra flumina ethiopic inde supplices mei filii dispersorū meorū deferent manus mībi (et fleuīt⁹) fletu cōtrōnis p̄ petis, p̄p̄is fletu cōpassiōis, p̄ petis & miserijs aliorū fletu deuotōis, p̄ bñficijs exhibitis & premijs obtinendis (duz recordaremur syon). i. ecclie triumphantis vbi in speculo videt de sine meo. Dicere. i. ascēdat sup cor retrūbie rūsalē. Itē nota q̄ sunt flumina egypti. s. lepte p̄tā mortalia. de qb⁹ ecclie. i. Dia flumina interante in mare. Esa. viij. sibilabū dñs muse q̄ est in extremo fluminis egypti. i. de speratione. Item sunt flumina damasci. s. doctrine hereti, corum de quib⁹ iiii. Reg. v. Nunqđ nō meliores abanat p̄barfar flumina damasci oib⁹ aquae isrl. Ita dicunt heretici & credunt stulti q̄ aque furtive dulciores. Prover. ix. Itē sunt flumina assyriū iurgia supborū. Dicere. i. qd tibi vis in via egypti vt bibas aquā turbidā: & qd tibi cu via assyriorum vt bibas aquas fluminis. Itē sunt flumina israelis: & hebrei. s. baptism⁹ de quo p̄. Fluminis imper⁹ letificat ciuitatē dei. Itē grā spūsancti. Jo. vij. Flumina de ventre ei⁹ fluent aque viue: hoc aut̄ dicebat de spū quē erāt accep̄turi. Item doctrina xp̄i. Gen. ii. De loco voluptatis egrediebat fluminius q̄ dividit in quatuor capita q̄ sunt quatuor sensus. s. historic⁹: allegoric⁹: tropologic⁹ & anagogic⁹. Item sunt flumina babylonis quatuor q̄ dicta sunt. s. affluentia diuinitati sp̄alīi: influentia deliciarū carnalium: defluentia hominum secularium: cōfluentia scientiarū inutilium. Buxta bec flumina habitant homines mundani in fructuosi: vñ sequit⁹.

Flumina. vii.

In salicibus in medio eius: suspendim⁹ organa nostra.

In sali. i. inter salices. i. inter boies mundanos inserviosos & steriles: q̄ rigant fluminib⁹ babylonis (in medietate) positis. i. ex omni pte concupiscentiis se circūdati: quidam se in funib⁹ babylonis q̄. s. nō sunt ita cupidi ita avarici: ita ambitionis: ita inuidi ita mali cōsiderantes. suspendim⁹ organa nostra. i. dimissim⁹ cantica leticie vel doctrine: q̄ nō sunt diligētū q̄ sp̄eciant doctores. Bre. ppter p̄tā pp̄lor claudit de orā ppter h̄mō. Lcui. xxvij. Dabo vobis celū ferreū & terrā enea. Deut. xxvij. Sit celū qd sup te est enē & terra quā calcas ferrea. De istis salicib⁹ dī Job. xl. Protegunt umbra vmbra ei⁹. s. beemoth circūdabunt eū salices to: rētis. Esa. xv. Ad torētē salicū ducet eos: vñ sic (in salicib⁹) id est a salicib⁹. i. ipsi mundanis boib⁹ vanis & sterilibus exītib⁹ (in medio ei⁹). i. mundi (suspendim⁹ organa nostra) id ē subtraxim⁹ laudes & cantica & quare.

Quia illie interrogauerunt nos: qui captiuos duxerunt nos verba cantionum.

Quia illie. i. in babylonia. i. in vanitate mundi (interrogauerunt nos) tentantes & deridentes illi (qui captiuos duxerunt nos). s. mali quoz exemplis & verbis captiuos duxerunt (verba cantionū). i. rōnes fidei & p̄fessiōis nostre. sic em̄ q̄rūne mali a bonis qd valet fides vestra: qd est anima qd est alia vita: qd est infern⁹ qd est paradisus & bñmōi questōes faciunt in derisionē bonorū: vñ sic (illie) id est mundo vbi sedem⁹ flentes sup flumina babylonis nō immersi in eis (interrogauerunt nos q̄ captiuos duxerunt nos). i. olim in peccati induxerūt. Tren. i. Propter multitudinem iniquitatū ei⁹ parvuli ei⁹ duci se in captiuitatem vel (captiuos duxerunt nos). i. in captiuitate peccati & in ferni ducē tentauerūt (vba cantionū). i. rogauerunt nos vt sicut ipsi cantarem⁹ & gauderem⁹: biberem⁹ & comedere mus: cum tñ dñs magis velit nos in mundo lugere. Jac. v. Agite nū dīntes: plorate vñlantes in miseriis vestris eodē. i. Estote lugentes & plorantes: risus vester in lucū cōverteret. Esa. xxiij. In die illa vocavit dñs ad fletū planetū & lucū ad calicū & ad cingulū sacci: & ecce gaudiū & leticia occidere vitū. & ingu. arietes: co. car. & bib. vi. co. & bibam⁹ cras em̄ moriemur. bas cantilenas interrogant mundū & dyabolū. Greg. xxxij. Tristē deliniuit blandicijs: ibi dicit Greg. quatuor modis nitit dyabolū iustos a penitentia reuocare mō em̄ nūl esse qd p̄fectū est. mō deū misericordē mō p̄tā aliorū maiora loq̄t: mō tñp̄e subsecōns ad pñiam pollicet vt sic mens p̄ bec seducta a lamentis pñie suspen-

sis. s. s. cōfite

Quatuor mo-
dis nitit dyab-
olū iustos &
pnia reuoca-
re.

Mota quatuor
flumina baby-
lonis. i. mun-
di buius.

lvij. Transi flumina denuda turpitudinē tuā. Sopbo. iij.

5